

Morfologia gonad a jakość nasienia neosamców pstrąga tęczowego (*Oncorhynchus mykiss*)

Piotr Hliwa¹, Henryk Kuźmiński², Stefan Dobosz², Joanna Nynca³,
Grzegorz J. Dietrich³, Elżbieta Ziomek¹, Andrzej Ciereszko³

¹Katedra Ichtologii, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

²Zakład Hodowli Ryb Łososiowatych, Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

³Zakład Biologii Gamet i Zarodka, Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności, PAN w Olsztynie

Efektywnym sposobem produkcji monopłciowych samiczych stad pstrąga tęczowego jest metoda feminizacji pośredniej, w której wykorzystuje się techniki inżynierii genomowej oraz maskulinizację samic, czyli zmianę ich płci fenotypowej z wykorzystaniem hormonów (androgenów). W metodzie tej uzyskuje się tzw. neosamce, charakteryzujące się typowymi dla samców cechami budowy ciała, lecz w sensie genetycznym pozostające samicami. Układ rozrodczy neosamców pod wpływem kuracji hormonalnych, ulega często znacznym modyfikacjom dotyczącym zarówno budowy płatów jądrowych, jak i struktury oraz drożności nasieniowodów. Dlatego też w ramach prac nad stymulacją dojrzałości płciowej neosamców pstrąga postanowiono ustalić, czy zmiany makroskopowe jąder neosamców mogą wpływać na jakość nasienia produkowanego w ich gonadach.

W badaniach wykorzystano 43 osobniki pstrąga pozyskane w początkowym okresie sezonu tarłowego. Analiza zależności między kształtem jąder neosamców a jakością nasienia nie potwierdziła istnienia takiej korelacji. Wszystkie badane parametry biologiczne, biochemiczne, jak i dotyczące ruchu plemników nie różniły się istotnie statystycznie w grupach neosamców zróżnicowanych pod względem budowy topograficznej układu rozrodczego. Należy zatem wnioskować, iż w początkowym okresie tarła analiza morfologicznych typów budowy jąder nie jest przydatnym wskaźnikiem do szacowania jakości nasienia neosamców. Jednakże stwierdzony w stadzie stosunkowo duży odsetek osobników z atypowo ukształtowanymi gonadami oraz wysokie wartości odchyień standardowych niektórych parametrów jakości nasienia sugerują konieczność przeprowadzenia dalszych badań, szczególnie w okresie szczytu sezonu rozrodczego. Uzyskane wyniki powinny znaleźć zastosowanie w warunkach produkcyjnych.